

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

---

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR JAPOŃSKI

LUTY 2023

Pomysł na złagodzenie sporów japońsko-koreańskich

Najciekawsze wydarzenia w lutym koncentrowały się wokół rozmów japońsko-koreańskich, których celem jest złagodzenie sporu dotyczącego wykorzystywania koreańskich pracowników przez japońskie korporacje w czasie japońskiej okupacji. Strona koreańska zaproponowała utworzenie fundacji, która zapłaci koreańskim robotnikom w miejsce pozwanych japońskich firm. Decyzja ta spotkała się ze sprzeciwem części poszkodowanych środowisk.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

1 lutego: premier Kishida zapowiada wzmocnienie współpracy z NATO.

Premier Kishida spotkał się z Jensem Stoltenbergiem, sekretarzem generalnym NATO. Japoński przywódca oraz szef NATO zapowiedzieli wzmocnienie współpracy w obszarze bezpieczeństwa cybernetycznego. Szef japońskiego rządu z aprobatą wyraził się o zwiększonym zaangażowaniu NATO w regionie Indo-Pacyfiku. Ambasada Japonii w Belgii służy jednocześnie jako łącznik dyplomatyczny z NATO. Premier Kishida powiedział, że Japonia ustanowi stałe przedstawicielstwo dla NATO w roku 2023. Obaj przywódcy zgodzili się, że NATO i Japonia muszą wzmocnić kanały komunikacji i rozważają okresowe uczestnictwo japońskich urzędników w Radzie Północnoatlantyckiej i spotkaniach szefów obrony NATO.

4 lutego: premier Kishida odwołuje bliskiego współpracownika w związku z wypowiedziami na temat społeczności LGBT.

Premier Kishida Fumio zwolnił kluczowego współpracownika, który wygłosił lekceważące uwagi na temat mniejszości seksualnych. W rozmowie z dziennikarzami 3 lutego Arai Masayoshi, który pełnił funkcję sekretarza wykonawczego odpowiedzialnego za relacje z mediami, powiedział, że nie chciałby mieszkać obok gejów i innych mniejszości seksualnych. Premier komentując wydarzenie stwierdził, że jego administracja „jasno określiła, że dąży do ustanowienia zrównoważonego i integracyjnego społeczeństwa, w którym różnorodność jest uznawana”. Lider partnera koalicyjnego Komeito skrytykował byłego doradcę premiera za jego homofobiczne komentarze dotyczące mniejszości seksualnych i małżeństw osób tej samej płci.

10 lutego: Japonia i Filipiny wzmacniają współpracę obronną. Przywódcy Japonii i Filipin planują dalszy rozwój współpracy obronnej. Prezydent Filipin Ferdinand Marcos Jr. odwiedził Japonię wkrótce po tym, jak on i sekretarz obrony USA Lloyd Austin osiągnęli porozumienie w sprawie umożliwienia Stanom Zjednoczonym większego dostępu do filipińskich baz wojskowych. Porozumienie obronne podpisane przez Marcosa i japońskiego premiera Fumio Kishidę pozwoli japońskim żołnierzom dołączyć do ćwiczeń szkoleniowych w celu reagowania na klęski żywiołowe i humanitarne na Filipinach. Porozumienie jest postrzegane jako krok w kierunku szerszej współpracy wojskowej i może prowadzić do podobnych umów między Japonią a innymi narodami Azji Południowo-Wschodniej.

11 lutego: japoński rząd planuje wsparcie dla japońskich firm zbrojeniowych. Japoński rząd utworzy nowy fundusz, aby pomóc wykonawcom obronnym w dostosowaniu eksportu do lokalnych potrzeb potencjalnych odbiorców. Od roku 2020 Ministerstwo Obrony współpracuje z firmami obronnymi, aby zidentyfikować potencjalny popyt na sprzęt obronny w krajach takich jak Indie i Wietnam. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się okręty i sprzęt komunikacyjny. Nowy fundusz ma pomóc firmom obronnym dostosować produkty przeznaczone dla Japońskich Sił Samoobrony, aby lepiej spełniały wymagania zagranicznych nabywców. Branżowi gracze naciskają na rząd, aby przyjął bardziej aktywną rolę w promowaniu eksportu produktów obronnych.

15 lutego: japońskie Ministerstwo Obrony informuje o chińskich balonach szpiegowskich. Balony przypuszczalnie wystrzelone z Chin zostały zauważone nad prefekturą Kagoshima w listopadzie 2019 roku, prefekturą Miyagi w czerwcu 2020 roku i prefekturą Aomori we wrześniu 2021 roku. Ministerstwo Obrony podejrzewa, że obiekty zauważone w latach 2019-2021 nad Japonią to chińskie bezzałogowe balony obserwacyjne. Japońskie władze złożyły protest na ręce chińskiego Ambadora, prosząc Pekin o potwierdzenie przypuszczeń zaznaczając, że wtargnięcie w przestrzeń powietrzną nie może być akceptowane.

16 lutego: trudności w rozmowach japońsko-koreańskich. Największym wyzwaniem w relacjach dwustronnych jest próba rozwiązania problemu dotyczącego pozwów cywilnych wniesionych przeciwko japońskim korporacjom, które wykorzystywały robotników z Półwyspu Koreańskiego przed i w czasie II Wojny Światowej. Strona koreańska zaproponowała utworzenie fundacji, która ma zapłacić koreańskim robotnikom w miejsce pozwanych japońskich firm. Fundacja otrzymywałaby darowizny od firm zarówno z Korei Południowej, jak i Japonii. Niestety propozycja ta nie spotkała się z aprobatą zainteresowanych środowisk w Korei Południowej i Japonii. Południowokoreańska grupa ofiar japońskiej pracy przymusowej w czasie wojny oskarżyła Seul o pośpieszne opracowanie planu odszkodowań z Tokio dla dyplomatycznych i politycznych

korzyści. Jeśli koreański rząd będzie naciskać na wypłatę odszkodowań w imieniu japońskich firm, prawnicy reprezentujący pokrzywdzonych zapowiedzieli kolejne pozwy o unieważnienie takich rekompensat.

19 lutego: spotkanie ministrów spraw zagranicznych Japonii i Korei Południowej. Minister spraw zagranicznych Japonii Hayashi Yoshimasa spotkał się ze swoim południowokoreańskim odpowiednikiem Parkiem Jinem i powtórzył, że konieczna jest ciągła komunikacja między dwoma krajami, aby powrócić do „zdrowych relacji”. Spotykając się na marginesie Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa, obaj ministrowie spraw zagranicznych zgodzili się na kontynuowanie rozmów „na każdym poziomie dyplomatycznym w celu rozwiązania „kwestii budzących niepokój”.

22 lutego: chińsko-japońskie rozmowy ds. bezpieczeństwa. Po raz pierwszy od czterech lat zorganizowano chińsko-japońskie rozmowy ds. bezpieczeństwa, którego celem było ustabilizowanie coraz bardziej napiętych stosunków. W najnowszej wersji japońskiej strategii bezpieczeństwa narodowego Chiny zostały opisane jako „największe strategiczne wyzwanie” dla japońskiego pokoju i bezpieczeństwa. Obie strony wyraziły szereg obaw podczas spotkania. Chiny są zaniepokojone zwiększaniem przez Japonię wydatków zbrojeniowych. Tokio wyraziło obawy przed użyciem przez Chiny balonów szpiegowskich, jak również chińską aktywnością wojskową wokół Japonii, w tym współpracą z Rosją. Kilka dni wcześniej chiński minister spraw zagranicznych Wang Yi, spotkał się w Moskwie z Siergiejem Ławrowem i obiecał wzmocnić więzi z Rosją przed roczną rocznicą inwazji na Ukrainę.

25 lutego: wirtualny szczyt G7 z udziałem prezydenta Wołodymyra Zełeńskiego. Przywódcy Grupy Siedmiu Gospodarek zobowiązali się do nałożenia dalszych sankcji na Rosję w celu powstrzymania jej wojny na Ukrainie w pierwszą rocznicę inwazji Moskwy na jej sąsiada. Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełeński wziął udział w wideokonferencji, której przewodniczył premier Japonii Kishida Fumio. Członkowie G7 potwierdzili swoje „niezachwiane wsparcie” dla Kijowa w obliczu rosnących obaw, że Moskwa może rozpocząć wiosną ofensywę wojskową na dużą skalę.

27 lutego: Japonia znosi obowiązek przeprowadzenia testów na COVID-19 dla podróżnych z Chin. Japonia złagodzi restrykcje dla podróżnych z Chin, porzucając konieczność wykonania testu na COVID-19 po przyjeździe do kraju. Zamiast powszechnego testowania podróżnych z Chin, Japonia będzie testować tylko wybrane próbki. Podróżni nadal będą musieli wykazać się negatywnym testem przed wejściem na pokład samolotu do Japonii.

27 lutego: wzrost poparcia dla rządu Kishidy Fumio. Poparcie dla gabinetu premiera Japonii wzrosło do 43% w ostatnim publicznym sondażu Nikkei/TV

Tokyo, co oznacza wzrost o 4 punkty procentowe w stosunku do poprzedniego miesiąca. Na wzrost poparcia miały wpływ decyzje luzujące obostrzenia pandemiczne. W połowie marca wejdą w życie nowe rozporządzenia, które dają społeczeństwu większą swobodę w zakresie zaleceń dotyczących noszenia masek. Nominacja ekonomisty Uedy Kazuo na kolejnego prezesa Banku Japonii została poparta przez 48% respondentów. Liczba osób krytykujących politykę rządu spadła do 49% z 54%.

28 lutego: japoński rząd planuje zakup 400 rakiet Tomahawk. Premier Kishida Fumio potwierdził, że jego rząd planuje pozyskanie 400 pocisków Tomahawk od Stanów Zjednoczonych, w ramach programu środków odstraszających dalekiego zasięgu przeciwko potencjalnym zagrożeniom. Pociski mają zostać rozmieszczone na okrętach Morskich Sił Samoobrony wyposażonych w system obrony przeciwrakietowej Egida do 2027 roku. Rząd premiera Kishidy stara się o zabezpieczenie 1,55 mld dolarów w projekcie budżetu na rok fiskalny 2023.

KOMENTARZ

Najciekawsze wydarzenia w lutym koncentrowały się wokół rozmów japońsko-koreańskich, których celem jest złagodzenie sporu dotyczącego wykorzystywania koreańskich pracowników przez japońskie korporacje w czasie japońskiej okupacji.

Największym wyzwaniem jest próba rozwiązania problemu dotyczącego pozwów cywilnych wniesionych przeciwko japońskim korporacjom, które wykorzystywały robotników z Półwyspu Koreańskiego przed i w czasie II Wojny Światowej. Oba rządy pozostają w konflikcie po serii orzeczeń Sądu Najwyższego Korei Południowej z 2018 roku, które nakazują japońskim firmom wypłacenie odszkodowań niektórym robotnikom przymusowym, na co kategorycznie nie zgadza się japoński rząd.

Strona koreańska zaproponowała utworzenie fundacji, która zapłaci koreańskim robotnikom w miejsce pozwanych japońskich firm. Fundacja otrzymywałaby darowizny od firm zarówno z Korei Południowej, jak i Japonii. Niestety propozycja ta nie spotkała się z aprobatą zainteresowanych środowisk w Korei Południowej i Japonii. Południowokoreańska grupa ofiar japońskiej pracy przymusowej w czasie wojny oskarżyła Seul o pośpieszne opracowanie planu odszkodowań z Tokio dla dyplomatycznych i politycznych korzyści. Jeśli koreański rząd będzie naciskać na wypłatę odszkodowań w imieniu japońskich

firm, prawnicy reprezentujący pokrzywdzonych zapowiedzieli kolejne pozwy o unieważnienie takich rekompensat. Powodowie chcą, aby japońskie firmy wystosowały oficjalne przeprosiny za wykorzystywanie pracowników. Strona japońska stwierdziła, że to Seul powinien przedstawić akceptowalne dla wszystkich rozwiązanie. Przedstawiciele japońskiego rządu odmawiają komentarzy na temat planu odszkodowań i sporu z ofiarami, nazywając to sprawą wewnętrzną Korei Południowej. Wygląda na to, że jeżeli prezydentowi Korei Południowej nie uda się zebrać wystarczającego poparcia politycznego w kraju, proponowana inicjatywa może nie zostać poważnie przyjęta przez stronę japońską.

W lutym warto również zwrócić uwagę na oznaki normalizacji stosunków chińsko japońskich. Po kilku tygodniach wzajemnych oskarżeń i nakładania ograniczeń dla przyjezdnych udało się powrócić do konstruktywnego dialogu dotyczącego wymiany turystycznej i biznesowej. Najważniejszym wydarzeniem było spotkanie wysokiego szczebla ds. bezpieczeństwa, które należy traktować jako nakreślenie wzajemnych oczekiwań, wyrażenie obaw i przygotowanie gruntu pod przyszłe negocjacje.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

9 lutego: Japonia pomaga ukraińskim uchodźcom w Polsce. Japoński rząd przekazał 5,25 mln USD dla Agencji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców na pomoc dla ukraińskich uchodźców przebywających na terenie Polski. Środki zostaną przeznaczone na świadczenie szeregu usług, w tym pomocy pieniężnej dla najbardziej narażonych rodzin, jak również usług ochronnych, takich jak pomoc prawna, doradztwo, zapobieganie i reagowanie na przemoc ze względu na płeć, pomoc psychospołeczna oraz inne formy wsparcia.

12 lutego: Japonia przekazuje Ukrainie nadajniki telewizyjne. Japonia przekazała Ukrainie przenośny sprzęt do nadawania sygnału telewizyjnego. Sprzęt ma zabezpieczyć możliwość nadawania sygnału telewizyjnego po zniszczeniu głównej wieży telewizyjnej w Kijowie podczas rosyjskiego ataku w marcu 2022 roku.

15 lutego: polsko-japońska współpraca kosmiczna. Polska i Japonia rozpoczęły współpracę przy projekcie kosmicznym LiteBIRD. Minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek odwiedził wraz z profesorem Hazumim Masashim z Japońskiej Agencji Kosmicznej Centrum Zaawansowanych Materiałów i Technologii Politechniki Warszawskiej. Celem projektu jest budowa satelity, który będzie badać fizyczne własności wczesnego wszechświata. W projekcie

LiteBIRD mają wziąć udział jednostki badawcze z Europy, Stanów Zjednoczonych i Japonii.

20 lutego: premier Kishida obiecuje 5,5 mld dolarów dodatkowej pomocy dla Ukrainy. Premier Kishida obiecał dodatkowe wsparcie finansowe dla Ukrainy w wysokości 5,5 mld dolarów. Środki mają zostać przeznaczone na odbudowę zniszczonej infrastruktury. Dotychczas Japonia przekazała Ukrainie pomoc finansową i humanitarną o wartości 600 milionów dolarów. Badania opinii publicznej pokazały, że ponad 66% Japończyków popiera zwiększenie wsparcia dla Ukrainy. Japonia będzie również współpracować z Kambodżą we wspieraniu prób usuwania rosyjskich min i niewypałów na Ukrainie. Tokio nie planuje przekazania uzbrojenia z powodu ograniczeń konstytucyjnych.

22 lutego: premier Kishida planuje złożenie wizyty na Ukrainie. W związku z niespodziewaną wizytą prezydenta USA Joe Bidena w Kijowie, japoński rząd również rozważa organizację wizyty wysokiego szczebla. Premier Kishida jest ostatnim przywódcą Grupy Siedmiu, który nie odwiedził Ukrainy od czasu zeszłorocznej inwazji Rosji. Sekretarz gabinetu Matsuno Hirokazu stwierdził, że szczegóły wizyty ani jej termin nie zostały jeszcze ustalone.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

10 lutego: ekonomista Ueda Kazuo wybrany na kolejnego prezesa Banku Japonii. Japoński rząd mianuje Uedę Kazuona na stanowisko kolejnego prezesa Banku Japonii, który zastąpi Kurodę Haruhiko na początku kwietnia. Ueda jest profesorem na Kyoritsu Women's University, który specjalizuje się w makroekonomii i teorii finansów. Był również członkiem Rady Politycznej BOJ przez siedem lat od 1998 roku.

10 lutego: rząd zatwierdza program budowy nowych reaktorów jądrowych. W ramach polityki zielonej transformacji zatwierdzonej przez rząd Japonia może budować nowe reaktory jądrowe i wydłużyć maksymalny okres ich eksploatacji. Zgoda ta oznacza dramatyczną zmianę stanowiska rządu wobec energetyki jądrowej. Rząd przeprowadził proces konsultacji publicznych projektu podstawowej polityki energetycznej, prosząc o opinie na jego temat od społeczeństwa. Chociaż wielu respondentów wyraziło sprzeciw wobec nowej polityki rządu w sprawie elektrowni jądrowych, nie zmieniło to znacząco projektu. Podstawowa polityka zawiera głównie cele, które rząd zamierza zrealizować w ciągu najbliższych 10 lat, aby osiągnąć cel społeczeństwa wolnego od dwutlenku węgla do 2050 roku. Rząd będzie wykorzystywał istniejące elektrownie jądrowe „w maksymalnym stopniu”. Dokument zakłada również modernizację starych i budowę nowych reaktorów jądrowych. Administracja

Kishidy planuje zastąpienie starzejących się reaktorów jądrowych, dla których podjęto decyzję o likwidacji, reaktorami nowej generacji.

14 lutego: Japonia notuje wzrost w ostatnim kwartale 2022 roku. Japońska gospodarka rozwijała się w tempie 0,6% rocznie w okresie październik-grudzień. Udało się wypracować wzrost po kwartale wyraźnego spowolnienia. Japońskie firmy zmagają się z restrykcjami związanymi z pandemią koronawirusa, brakiem dostaw z Chin i rosnącymi cenami surowców. Złagodzenie ograniczeń związanych z COVID-19, zarówno za granicą, jak i w Japonii, pomogło w ożywieniu turystyki i innej działalności gospodarczej.

15 lutego: japońskie związki zawodowe domagają się podwyżki wynagrodzeń. Związki zawodowe w największych firmach motoryzacyjnych żądają najwyższych od lat podwyżek płac w obliczu gwałtownie rosnących cen towarów. Związki zawodowe w Honda Motor Co. poprosiły o miesięczną podwyżkę płacy podstawowej o 12.500 jenów (94USD). Związki w Nissan Motor Co. zażądały miesięcznej podwyżki płac w wysokości 12.000 jenów. Reprezentanci Toyota Motor Corp. również przedstawiły wyższe niż wcześniej oczekiwania płacowe. Związki zawodowe w głównych gałęziach przemysłu ciężkiego, takich jak Mitsubishi Heavy Industries Ltd., Kawasaki Heavy Industries Ltd. i IHI Corp. przedstawiły już swoje żądania wcześniej.

16 lutego: Japonia i Singapur otwierają współpracę wspierającą startupy. Japonia i Singapur wzmacniają współpracę we wspieraniu startupów. W ramach tzw. inicjatywy szybkiej ścieżki, duże firmy w obu krajach będą identyfikować wyzwania i prosić o propozycje biznesowe ze strony startupów. W pierwszym spotkaniu wezmą udział cztery japońskie firmy, w tym dom handlowy Itochu i Panasonic. Tokio zamierza rozszerzyć tę inicjatywę na inne szybko rozwijające się gospodarki Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej, w tym Indonezję, Tajlandię i Wietnam. Japońskie firmy szukają lokalnych partnerów w Azji Południowo-Wschodniej, która posiada obiecujące rynki zbytu dla japońskich produktów i usług.

23 lutego: otwarcie japońskiego centrum biznesowego w Chengdu. Miasto Chengdu utworzyło nowe centrum, które ma przyciągać i promować współpracę z japońskimi firmami. China-Japan Reception Hall daje japońskim i lokalnym firmom miejsce do interakcji. Dołączona restauracja serwuje japońskie jedzenie. Projekt został zrealizowany przez Chengdu Hi-tech Industrial Development Zone, która ma na celu wspieranie rozwoju firm technologicznych działających w sektorach przemysłu samochodowego, elektronicznego i innych. Podobnie jak inne chińskie miasta Chengdu zostało mocno dotknięte restrykcjami handlowymi spowodowanymi przez pandemię COVID-19. W wydarzeniu wzięli udział m.in. dyrektorzy lokalnych oddziałów Toyota Motor oraz operator supermarketu Ito-Yokado. W Chengdu jest zarejestrowanych około 350

japońskich. Handel miasta z Japonią w 2022 roku wyniósł 5,67 mld dolarów, co oznacza wzrost o 24% w stosunku do poziomu sprzed pandemii w 2019 roku.

28 lutego: japoński parlament zatwierdza rekordowy budżet. Niższa izba parlamentu Japonii zaakceptowała rekordowy budżet na przyszły rok fiskalny w wysokości 839,3 mld dolarów. Dokument przewiduje rekordowe wydatki wojskowe oraz zwiększenie wydatków na opiekę społeczną dla szybko starzejącego się społeczeństwa. Administracja premiera Kishidy Fumio przedstawiła plan podwojenia nakładów na opiekę nad dziećmi w nadziei na zatrzymanie spadku liczby urodzeń w kraju. Pakiet dużych wydatków i rosnące koszty opieki społecznej spowodowały, że Japonia jest zadłużona na 263% swojego PKB.

28 lutego: przyszły szef BOJ zapowiada kontynuację luźnej polityki monetarnej. Przyszły szef Banku Japonii Uchida Shinichi podczas przesłuchania w Sejmie powiedział, że jego zdaniem konieczne jest kontynuowanie luźnej polityki monetarnej oraz dalsze wsparcie japońskiej gospodarki. Następca Kurody Haruhiko stwierdził również, że u podstaw rosnącej inflacji w Japonii jest wzrost cen surowców i towarów importowych. Trend ten powinien wyhamować w połowie przyszłego roku.

28 lutego: rząd akceptuje projekt wydłużenia pracy reaktorów jądrowych. Gabinet zatwierdził projekty ustaw, które pozwolą na eksploatację reaktorów jądrowych w Japonii po upływie obecnego limitu 60 lat. Okres eksploatacji reaktorów jądrowych będzie regulowany w ramach ustawy o gospodarce energetycznej i ustawy o zielonej transformacji. Zgodnie z nowymi przepisami minister przemysłu będzie wydawał zgodę na przedłużenie okresu eksploatacji reaktorów jądrowych w poszczególnych przypadkach. Okres eksploatacji reaktorów zostanie wydłużony poprzez wyłączenie czasu poświęconego na inspekcje i innych okresów, w których reaktory były wyłączone. Krajowy Urząd Regulacji Energetyki Jądrowej będzie sprawdzał działające reaktory maksymalnie co 10 lat, począwszy od 30 roku po rozpoczęciu eksploatacji.

KOMENTARZ

W lutym warto zwrócić uwagę na mianowanie kolejnego szefa Banku Japonii, który zastąpi na tym stanowisku Kurodę Haruhiko. Uchida Shinichi pochwalił politykę swojego poprzednika twierdząc, że „przyniosła ona zwrot zysków przedsiębiorstw, wzrost zatrudnienia i pozwoliła Japonii wyjść z deflacji”. Można więc oczekiwać, że Bank Japonii będzie kontynuować luźną politykę

monetarną i wspierał rządowe programy pomocowe, przy jednoczesnym wzroście zadłużenia japońskiej gospodarki. W tym kontekście warto również zwrócić uwagę na przyjęcie rekordowego budżetu. Podczas otwarcia styczniowej sesji parlamentu premier Kishida zobowiązał się do podwojenia wydatków na politykę prorodzinną, próbując w ten sposób podnieść słabnące notowania gabinetu przed nadchodzącymi wyborami. Ostatnie badania opinii publicznej pokazały wyraźny wzrost poparcia dla rządu. Niepokojącym sygnałem jest jednak to, że ani ze strony rządu ani ze strony Banku Centralnego nie słychać konkretów dotyczących tego w jaki sposób Japonia sfinansuje dalsze kosztowne reformy i pakiety stymulacyjne.

Kolejnym ciekawym elementem na który trzeba zwrócić uwagę jest szereg decyzji dotyczących powrotu do energetyki nuklearnej. Administracja Kishidy Fumio umiejętnie wykorzystała obecny kryzys energetyczny, wywołany wydarzeniami na Ukrainie, do reaktywacji japońskiego sektora energetyki jądrowej. Co ciekawe większość zatwierdzonych zmian odbywa się pod hasłem transformacji pro-klimatycznej. Przyjęcie nowej strategii energetycznej zakłada uruchomienie większej ilości istniejących reaktorów ale także zielone światło na budowę nowych jednostek na terenie całego kraju. Japoński rząd pozwoli także na wydłużenie pracy starych reaktorów jądrowych i przekroczenie limitu 60 lat, który do tej pory był ostateczną granicą żywotności japońskich elektrowni. Niepokojącą decyzją jest również przyznanie decyzji o tym czy dany reaktor będzie mógł kontynuować pracę ministrowi gospodarki, a nie szefowi Krajowego Urzędu Regulacji Energetyki Jądrowej, który znajduje się pod nadzorem Ministerstwa Środowiska. Zmiana ta jest powrotem do polityki sprawowania nadzoru nad reaktorami jądrowymi przez METI, która obowiązywała przed katastrofą Fukushima I. W przeszłości Ministerstwo Gospodarki, którego jednym z założeń jest wspieranie rozwoju i ochrona interesów sektora energetycznego, nie sprawdziło się w roli instytucji nadzorującej.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

